

Preses relīze

Luksemburgā, 2022. gada 13. oktobrī

ES izdevumi: revidenti konstatē, ka kļūdu ir kļuvis vairāk

Saskaņā ar Eiropas Revīzijas palātas (ERP) konstatējumiem kļūdu ES budžeta izdevumos ir kļuvis vairāk. Lai gan šodien publicētajā gada pārskatā revidenti secina, ka ES 2021. finanšu gada pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu un ka ieņēmumus var uzskatīt par tādiem, kuros kļūdu nav, maksājumus to joprojām ir pārāk daudz. Revidenti arī apzina riskus saistībā ar ES līdzekļiem, kas ir darīti pieejami, reaģējot uz koronavīrusa krīzi un agresijas karu Ukrainā. Pirmo reizi pārskatā ir iekļauts atsevišķs atzinums par ES pagaidu atvēršanas instrumentu — Atvēršanas un noturības mehānismu (ANM).

Revidenti secina, ka kopējais kļūdu līmenis izdevumos no ES budžeta 2021. gadā ir palielinājies līdz 3,0 % (2020. gadā – 2,7 %). Gandrīz divas trešdaļas revidēto izdevumu (63,2 %) tika uzskatītas par augsta riska izdevumiem, kas arī ir pieaugums salīdzinājumā ar 2020. gadu (59 %) un iepriekš. Noteikumi un attiecināmības kritēriji, kas reglamentē šāda veida izdevumus, bieži vien ir sarežģīti, un tas palielina kļūdu iespējamību. Augsta riska izdevumos joprojām ir būtiskas kļūdas – 2021. gadam aplēstais kļūdu īpatsvars ir 4,7 % (2020. gadam – 4,0 %).

Negatīvs atzinums par ES budžeta izdevumiem

Tāpat kā pēdējos divos gados, revidenti secina, ka kļūdu līmenis augsta riska izdevumos ir visaptverošs, un ir snieguši negatīvu atzinumu par ES izdevumiem 2021. gadā.

Aplēstais kļūdu līmenis neliecina par krāpšanu, nelietderīgi izlietotiem līdzekļiem vai izšķērdēšanu; tā ir aplēse par naudas summu, kuras izlietojums nav bijis pilnībā atbilstošs ES un valsts noteikumiem. Tomēr darba gaitā revidenti konstatēja arī 15 gadījumus, kuros bija aizdomas par krāpšanu (salīdzinājumā ar sešiem gadījumiem 2020. gadā). Viņi ziņoja par šiem gadījumiem Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (OLAF), kas jau ir sācis piecas izmeklēšanas. Par vienu gadījumu tika ziņots arī Eiropas Prokuratūrai (EPPO) līdz ar vēl vienu gadījumu, ko ERP bija identificējusi 2021. gadā.

Šī preses relīze sagatavota, lai sniegtu kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas pieņemto gada pārskatu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

“Līdz ar agresijas karu Ukrainā, energoresursu deficītu, koronavīrusa pandēmiju un klimata pārmaiņām Eiropas Savienība ir spiesta vienlaikus tikt galā ar vairāku vēl nepieredzētu krīžu sekām,” sacīja Eiropas Revīzijas palātas priekšsēdētājs Tony Murphy. “Šāda vide rada lielākus riskus un problēmas saistībā ar ES finansēm, un tāpēc vēl jo svarīgāk ir, lai Eiropas Komisija tās pārvaldītu pareizi un efektīvi. Mums un mūsu darbam ir svarīga loma, lai to nodrošinātu.”

Pirmais atzinums par ANM izdevumiem

Šogad revīzija pirmo reizi aptvēra ANM, kas ir galvenais komponents Eiropas Savienības 800 miljardu EUR vērtajā “NextGenerationEU” (NGEU) pasākumu kopumā, kura mērķis ir mazināt pandēmijas ekonomiskās sekas. Lai gan ES budžeta izdevumu pamatā ir izmaksu atlīdzināšana un nosacījumu ievērošana, saskaņā ar ANM dalībvalstis saņem līdzekļus par iepriekš noteiktu atskaites punktu vai mērķrādītāju sasniegšanu. 2021. gadā no ANM tika veikts tikai viens maksājums – Spānijai. Revidenti konstatēja, ka viens no 52 atskaites punktiem, kas bija iekļauti Spānijas maksājuma pieprasījumā, nebija pilnībā izpildīts, bet neuzskatīja no tā izrietošo ietekmi par būtisku. Tomēr revidenti konstatēja nepilnības Komisijas veiktajā atskaites punktu novērtējumā un aicināja ieviest uzlabojumus turpmākajos tāda veida novērtējumos.

Revidenti norāda, ka atbilstība citiem ES un valstu noteikumiem neietilpst Komisijas novērtējumā par ANM ietvaros veikto maksājumu likumību un pareizību un tādēļ nav iekļauta ERP atzinumā. Šo aspektu aplūkosim atsevišķi turpmākajās revīzijās, kad Eiropas Komisijas darbs šajā jomā būs pabeigts. Turklāt atskaites punktus ietverto dažādo reformu efektivitāte drīzāk būtu temats turpmākajiem īpašajiem ziņojumiem.

Atbildes reakcija uz pandēmiju un agresijas karu Ukrainā palielina budžeta riskus

Kopējais ES budžeta risks attiecībā uz iespējamām nākotnes saistībām 2021. gadā palielinājās vairāk nekā divas reizes – no 131,9 miljardiem EUR līdz 277,9 miljardiem EUR. Tas galvenokārt bija saistīts ar 91,0 miljardu EUR vērtu obligāciju emisiju NGEU pasākumu kopuma finansēšanai un finansiālās palīdzības palielinājumam par 50,2 miljardiem EUR, lai palīdzētu dalībvalstīm aizsargāt darbvietas un darba ņēmējus, ko skārusi pandēmija.

Revidenti arī brīdina par riskiem, ko agresijas karš Ukrainā rada ES budžetam. 2021. gada beigās Ukrainai vairākās ES programmās bija neatmaksāti aizdevumi ar nominālvērtību 4,7 miljardi EUR. Eiropas Investīciju banka arī ir piešķīrusi Ukrainai aizdevumus, kurus sedz ES garantijas, 2,1 miljarda EUR vērtībā.

Neizpildītās saistības no ES budžeta 2021. gadā samazinājās galvenokārt tāpēc, ka kavējās 2021.–2027. gada DFS dalītās pārvaldības līdzekļu īstenošana, un 2021. gada beigās tās bija 251,7 miljardi EUR (2020. gadā – 303,2 miljardi EUR). Tomēr kopējās neizpildītās saistības (tostarp 89,9 miljardi EUR – NGEU) sasniedza rekordaugstu līmeni – 341,6 miljardus EUR. ERP norāda, ka dalībvalstīs joprojām pastāv būtiskas atšķirības Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondu) apguvē no 2014.–2020. gada budžeta. Lai gan, piemēram, Īrija, Somija un Kipra bija pieprasījušas vairāk nekā trīs ceturtdaļas no tām piešķirtās naudas, trīs ES valstis, kurās apguves līmenis bija viszemākais (Horvātija, Slovākija un Malta), bija izmantojušas tikai nedaudz vairāk nekā pusi no summām, par kurām bija uzņemtas saistības.

Neatrisināti jautājumi saistībā ar Komisijas vēstuli Ungārijai par tiesiskumu

Revidenti savā pārskatā min rakstisko paziņojumu, ko Komisija nosūtīja Ungārijai 2022. gada aprīlī, uzsākot procedūru, kuras rezultātā var tikt veikti pasākumi pret dalībvalsti par tiesiskuma pārkāpumiem. Gada pārvaldības un snieguma ziņojumā, kurā izklāstīta pamatinformācija par

iekšējo kontroli un finanšu pārvaldību, Komisija nemin, kā šis paziņojums varētu ietekmēt izdevumu pareizību Ungārijā.

Vispārīga informācija

2021. gadā ES budžeta izdevumi veidoja 181,5 miljardus EUR jeb 2,4 % no dalībvalstu kopējiem vispārējās valdības izdevumiem un 1,3 % no dalībvalstu nacionālā kopienākuma. Ņemot vērā ANM izdevumus, ES maksājumi kopā 2021. gadā bija 228,0 miljardi EUR. Aptuveni trīs ceturtdaļas no šīs summas tika izlietas saskaņā ar dalīto pārvaldību – sistēmu, kurā dalībvalsts sadala līdzekļus, atlasa projektus un pārvalda ES izdevumus.

Katru gadu revidenti revidē ES ieņēmumus un izdevumus un pārbauda, vai gada pārskati ir ticami un vai ienākumu un izdevumu darījumi atbilst piemērojamiem tiesību aktiem.

“Negatīvs” atzinums nozīmē, ka revidenti ir konstatējuši plaši izplatītas problēmas. Lai sniegtu atzinumu, revidenti pārbauda darījumu izlases nolūkā iegūt statistiski pamatotas aplēses par to, kādā mērā ES budžeta izdevumos ir kļūdas. Viņi salīdzina šiem izdevumiem aplēsto kļūdu līmeni ar 2 % sliksni, kura pārsniegšanas gadījumā uzskata, ka nepareizu izdevumu līmenis ir būtisks.

Kontaktinformācija presei:

ERP preses birojs: press@eca.europa.eu

- *Vincent Bourgeois*: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – Mob. tālr.: (+352) 691 551 502
- *Damijan Fišer*: damijan.fiser@eca.europa.eu – Mob. tālr.: (+352) 621 552 224
- *Claudia Spiti*: claudia.spiti@eca.europa.eu – Mob. tālr.: (+352) 691 553 547